

Vážime si vaše súkromie

Súbory cookies sú potrebné pre správne fungovanie webu, ako aj pre účely analýzy prevádzky a návštevnosti. Cookies nám neposkytujú prístup k Vášmu počítaču alebo akýmkoľvek informáciám o Vás. Webovým stránkam umožňujú zapamätať si informácie o Vašej návšteve, napríklad na ukladanie predvolieb bezpečného vyhľadávania, na zjednodušenie registrácie do nových služieb a na ochranu osobných údajov. Výberom „Prijat' všetko“ udeľujete súhlas so spracovaním cookies pre uvedené účely. Kliknutím na „Odmietnuť všetko“ môžete používanie voliteľných cookies blokať. [Podrobnosti o používaní súborov cookies.](#)

[Akceptovať](#) [Odmietnuť všetko](#)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

[Úvod](#) > [Rodina a sociálna pomoc](#) > [Sociálne služby](#) > [Prehľad sociálnych služieb](#)

Prehľad sociálnych služieb

Medzi klientov a klientky sociálnej služby patria

- občania a občianky Slovenskej republiky, ktorí majú v SR trvalý alebo prechodný pobyt,
- Slovenky a Slováci žijúci v zahraničí, ktorí sa na území SR zdržiavajú v priebehu jedného roka nepretržite viac ako 180 dní,
- cudzinky a cudzinci, ktorí sú občanmi členských štátov EÚ, občanmi Európskeho, hospodárskeho priestoru, rodinní príslušníci cudzincov a majú na území SR trvalý pobyt,
- cudzinci a cudzinky, ktorým bol udelený azyl,
- cudzinci a cudzinky, ktorým bola poskytnutá doplnková ochrana alebo dočasné útočisko.

Fyzická osoba má právo na výber sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo na výber poskytovateľa sociálnej služby.

Vhodný druh, forma a rozsah poskytovania sociálnej služby sa určia podľa druhu nepriaznivej sociálnej situácie, alebo stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností, pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb
- pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby
- Z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

Sociálne služby môžu byť poskytované terénnou, ambulantnou, pobytovou formou alebo inou formou. V prípade pobytovej formy sú sociálne služby poskytované na určitý, alebo neurčitý čas, pričom ide o celoročné, alebo týždenné pobytové sociálne služby. Každá sociálna služba obsahuje súbor odborných, obslužných, alebo ďalších činností, ktoré utvárajú charakter poskytovanej sociálnej služby a sú zamerané na jednotlivé cieľové skupiny. Pri poskytovaní jednotlivých činností v rámci poskytovanej sociálnej služby sa vždy prihliada na formu a rozsah poskytovania sociálnej služby, ako aj na vek a individuálne možnosti a schopnosti prijímateľov a prijímateľiek.

Základné a špecializované sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia

Základné a špecializované sociálne poradenstvo, ako aj sociálnu rehabilitáciu je možné poskytovať nielen ako súčasť činností poskytovaných v zariadeniach sociálnych služieb, ale aj ako samostatné odborné činnosti a môžu tak byť považované za samostatný druh sociálnej služby.

Úlohou Základného sociálneho poradenstva je posúdenie povahy problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia ich problému a v prípade potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Základné sociálne poradenstvo je nevyhnutnou súčasťou každej sociálnej služby.

Špecializované sociálne poradenstvo ma za cieľ zisťovať príčiny vzniku, posúdiť charakter a rozsah problémov fyzickej osoby, rodiny alebo komunity a poskytnutie konkrétnej a adresnej odbornej pomoci.

Cieľom sociálnej rehabilitácie je podporovať samostatnosť, nezávislosť a sebaistoť fyzickej osoby rozvojom a nácvikom zručností, alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobslužbe, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v rodine a v komunite.

Sociálne služby krízovej intervencie

Sociálne služby krízovej intervencie sa poskytujú pre fyzické osoby na riešenie rôznych druhov nepriaznivých situácií (napr. pre obeť domáceho násillia, osoby žijúce v marginalizovaných segregovaných komunitách, ľudia bez domova, drogovu závislé osoby), a to prostredníctvom:

- terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- nízkoprahového denného centra,
- integračného centra,
- komunitného centra,
- nocľahárne,
- útulku,
- domova na polceste,
- nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
- zariadenia núdzového bývania.

Uvedené sociálne služby a zariadenia sa vzájomne líšia v závislosti od toho, či a akým spôsobom sa človek sám, alebo asistovane rozhodol riešiť svoju situáciu.

Sociálne služby krízovej intervencie sa poskytujú anonymne bez preukazovania identity a bez ohľadu na prejavy požitia návykovej látky. Sú tak určené pre všetky osoby v rôznej miere nepriaznivej sociálnej situácii, ktoré potrebujú dostupnú pomoc najmä vzhľadom na miesto v ktorom sa zdržiavajú a na výšku úhrady za sociálnu službu. Cieľom tohto typu sociálnych služieb je, aby poskytovali ľahko prístupné miesto podpory a pomoci pri začleňovaní do spoločnosti s ohľadom na špecifitu nepriaznivej sociálnej situácie, v ktorej sa človek nachádza.

Nakoľko je v rámci každej služby poskytované základné sociálne poradenstvo, človek sa môže anonymne obrátiť na ktorúkoľvek z týchto služieb. Spolu s posúdením povahy problému a nepriaznivej sociálnej situácie bude osoba informovaná o ďalších možnostiach riešenia a dostupných vhodných druhoch sociálnej služby s ohľadom na jej

individuálne potreby.

Možnosť samostatného či asistovaného výberu vyššej a kvalitnejšej formy napr. bývania alebo iných aktivít môže pre človeka znamenať významný posun smerom k bežnej integrácii (napr. z nocľahárne, kde prespáva len sporadicky a väčšinu dní inak trávi na ulici, k výberu útulku, kde môže bývať určitý čas a poberať aj iné formy podpory). Zrejmy je napr. aj rozdiel medzi útulkom, nocľahárňou a domovom na polceste. Kým nocľaháreň a útulok poskytujú sociálnu službu klientom a klientkám, ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, domov na polceste je zameraný na fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené ubytovanie z dôvodov taxatívne určených zákonom (napr. po skončení pobytu v detskom domove, zariadení sociálnych služieb alebo po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody). Zariadenie núdzového bývania poskytuje tiež bývanie, ale v prípade iného druhu nepriaznivej sociálnej situácie. Ide napr. o fyzickú osobu, na ktorej je páchané násilie, alebo ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi. Ide teda o veľmi špecifické cieľové skupiny sociálnej intervencie. Prevenciou a ochranou pred násilníkom alebo inými nebezpečnými osobami je zabezpečenie utajenia miesta ubytovania a zachovanie anonymity fyzickej osoby v zariadení núdzového bývania. Pre fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené základné životné potreby (napr. ľudia bez domova) je určené aj nízkoprahové denné centrum, v ktorom sa môžu tieto osoby zdržiavať aj počas dňa, nielen v noci (ako napr. v nocľahárni). V tomto zariadení vzniká aj priestor na poskytovanie pomoci pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov klienta či klientky. Zariadenie poskytuje uvedený typ pomoci obligatórne.

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

Služby na podporu rodiny s deťmi v nepriaznivej sociálnej situácii sú samostatne upravené. V zákone sa definuje pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, ktorá bola v rámci predchádzajúcej právnej úpravy formou opatrovateľskej služby. Táto pomoc sa zabezpečuje terénnou sociálnou službou v situáciách, keď rodič dieťaťa alebo tzv. náhradný rodič sa z rôznych dôvodov nemôže sám alebo za pomoci rodiny starať o svoje dieťa.

Zákon o sociálnych službách v oblasti zosúladzovania rodinného a pracovného života zakotvuje podporné opatrenie, ktorým je poskytovanie ambulantnej alebo terénnej sociálnej služby tým rodičom s deťmi, ktorí majú záujem o profesijný rast alebo vykonávajú iné aktivity s cieľom začať pracovať alebo vrátiť sa do práce. Preto v čase, keď sa rodič zúčastňuje napr. rekvalifikačného kurzu, poskytujú sa v rámci tejto sociálnej služby rodine rôzne úkony zabezpečujúce starostlivosť o dieťa a o domácnosť (napr. stravovanie, osobná hygiena, obliekanie, príprava na školské vyučovanie, sprevádzanie do školy alebo na voľnočasové aktivity).

Pobytovou službou je zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, v ktorom sa poskytuje sociálna služba dieťaťu, ak rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, nemôže sama z vážnych dôvodov zabezpečiť oň starostlivosť (napr. pre chorobu, úraz, kúpeľnú liečbu, pôrod, nástup do výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody).

V záujme zabezpečiť ochranu práv dieťaťa je poskytovanie osobnej starostlivosti a služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti možné len vtedy, ak popri už spomínaných dôvodoch, neexistujú v rodine aj iné vážne dôvody, pre ktoré by bolo potrebné vykonávať opatrenia v rámci sociálnoprávnej ochrany (napr. ohrozenie psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa).

Služba včasnej intervencie je určená pre dieťa so zdravotným postihnutím do sedem rokov veku a pre jeho rodinu, nakoľko bez potrebnej pomoci môže dochádzať k ohrozeniu komplexného vývoja dieťaťa a súčasne k riziku sociálneho vylúčenia dieťaťa a jeho rodiny. V rámci tejto sociálnej služby sa poskytujú viaceré odborné činnosti, ako špecializované poradenstvo, sociálna rehabilitácia, rôzne preventívne aktivity a výkon stimulácie rôznymi metódami a technikami zameranými na senzorické a motorické stimulácie. Cieľom týchto odborných činností je v súlade s holistickým prístupom zabezpečiť optimálny vývoj dieťaťa so zdravotným postihnutím. Službu včasnej intervencie možno poskytovať ambulantne alebo terénnou formou, napr. priamo v domácnosti, v ktorej žije dieťa so zdravotným postihnutím.

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

Zariadenie podporovaného bývania

V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje sociálna služba osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku. Ak osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v tomto zariadení, sociálna služba sa jej poskytuje naďalej.

Sociálna služba v zariadení podporovaného bývania sa poskytuje v bytovom alebo rodinnom dome najviac pre 12 prijímateľov/prijímateľiek sociálnej služby v dvoch bytových jednotkách, pričom v jednej bytovej jednotke môže byť poskytovaná služba najviac 6 ľuďom.

V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

Zámerom tohto druhu zariadenia sociálnych služieb je poskytnúť jej klientom a klientkám náležitý dohľad a podmienky simulujúce prirodzené rodinné/komunitné prostredie v čo najväčšej možnej miere. Ide o zariadenie sociálnych služieb, ktorého dispozícia predpokladá priestorové oddelenie bytových jednotiek od administratívnych priestorov a priestorov pre personál zariadenia. Rovnako tiež nepredpokladá miestnosti typické pre pobytové zariadenia sociálnych služieb, akými sú ambulancia, izolačná miestnosť, miestnosť poslednej rozlúčky, kaplnka a podobne. Pri napĺňaní socializačných potrieb klientok a klientov sa kladie dôraz na využívanie prirodzených zdrojov v komunite.

Zariadenie pre seniorov

V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba osobám v dôchodkovom veku a s minimálnym stupňom odkázanosti IV podľa prílohy 3 zákona o sociálnych službách, alebo poskytovanie služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov, ktoré v zákone nie sú taxatívne uvedené a ich závažnosť individuálne posudzuje sociálny pracovník (ide napríklad o prípady, kedy je osoba v dôchodkovom veku a je zároveň ohrozená stratou bývania, alebo ohrozená správaním iných fyzických osôb).

Táto sociálna služba sa poskytuje najviac pre 40 ľudí v jednej budove zariadenia a poskytuje sa v nej sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, ako aj osobné vybavenie a zabezpečovať záujmovú činnosť.

Pri jednotlivých poskytovaných činnostiach sa prihliada na formu sociálnej služby a individuálne potreby prijímateľov a prijímateľiek, nakoľko je službu možné poskytovať pobytovou aj ambulantnou formou.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje aj ošetrovateľská starostlivosť.

Zariadenie opatrovateľskej služby

V tomto druhu zariadenia sa poskytuje služba na určitý čas fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a nemožno jej poskytnúť opatrovateľskú službu v potrebnom rozsahu. Maximálna kapacita zariadenia nie je stanovená a v rámci nej sa poskytujú obdobné činnosti ako v zariadení pre seniorov. Nie je však stanovená veková hranica klientov/klientok a zariadenie nemá povinnosť zabezpečovať záujmovú činnosť.

Pri jednotlivých poskytovaných činnostiach sa prihliada na formu sociálnej služby a individuálne potreby prijímateľov a prijímateľiek, nakoľko je službu možné poskytovať pobytovou aj ambulantnou formou.

V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje aj ošetrovateľská starostlivosť.

Rehabilitačné stredisko

Je zamerané na osoby, ktoré sú slabozraké a ktoré sú nepočujúce, alebo majú obojstrannú nedoslýchavosť. V prípade, ak rehabilitačné stredisko poskytuje pobytovú formu sociálnej služby, možno ju poskytovať len na určitý čas, najdlhšie tri mesiace. Túto lehotu je možné následne predĺžiť len raz a to najviac o tri mesiace.

Pri jednotlivých poskytovaných činnostiach sa prihliada na formu sociálnej služby a individuálne potreby prijímateľov a prijímateľiek, nakoľko je službu možné poskytovať pobytovou aj ambulantnou formou.

V rehabilitačnom stredisku sa sociálne poradenstvo poskytuje aj rodine a osobe, ktorá zabezpečuje pomoc klientovi/klientke v domácom prostredí. Účelom je spolupráca pri sociálnej rehabilitácii klienta/klientky.

Domov sociálnych služieb

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba ambulantnou, alebo najviac týždennou pobytovou formou osobám, ktoré sú odkázané na pomoc iných fyzických osôb s najmenej V. stupňom odkázanosti, alebo sú nevidiace, či prakticky nevidiace a ich stupeň odkázanosti je najmenej III.

Táto sociálna služba sa poskytuje najviac pre 40 klientov a klientok v jednej budove zariadenia a nemožno ju poskytovať ako celoročnú pobytovú službu. Poskytuje sa v nej sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, ako aj osobné vybavenie a zabezpečuje sa záujmová činnosť, rozvoj pracovných zručností. Utvárajú sa podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí.

Pri jednotlivých poskytovaných činnostiach sa prihliada na formu sociálnej služby a individuálne potreby prijímateľa, nakoľko je službu možné poskytovať týždennou pobytovou aj ambulantnou formou.

V prípade, že klient/klientka dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania služby, poskytuje sa jej naďalej. Pri poskytovaní jednotlivých činností klientom/klientkám sa pristupuje individuálne vzhľadom na vek a potreby prijímateľov/prijímateľiek.

V domove sociálnych služieb sa poskytuje aj ošetrovateľská služba.

Špecializované zariadenie

Cieľovou skupinou v špecializovanom zariadení sú osoby, ktorých stupeň odkázanosti je najmenej V a zároveň majú zdravotné postihnutie, akým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

Táto sociálna služba sa poskytuje najviac pre 40 klientov a klientok v jednej budove zariadenia a poskytuje sa v nej sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, ako aj osobné vybavenie a zabezpečuje sa záujmová činnosť, rozvoj pracovných zručností. Utvárajú sa podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí.

Pri jednotlivých poskytovaných činnostiach sa prihliada na formu sociálnej služby a individuálne potreby prijímateľa, nakoľko je službu možné poskytovať pobytovou aj ambulantnou formou.

V prípade, že klient/klientka dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania služby, poskytuje sa jej naďalej. Pri poskytovaní jednotlivých činností klientom/klientkám sa pristupuje individuálne vzhľadom na vek a potreby prijímateľov/prijímateľiek.

V domove sociálnych služieb sa poskytuje aj ošetrovateľská služba.

Denný stacionár

Denný stacionár je určený pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a ich stupeň odkázanosti je najmenej III., pričom sú na sociálnu službu v zariadení odkázané len na určitý čas počas dňa, nakoľko ide výhradne o ambulantnú sociálnu službu.

Poskytuje sa v nej sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, stravovanie a zabezpečuje sa záujmová činnosť, rozvoj pracovných zručností.

V dennom stacionári sa sociálne poradenstvo poskytuje aj rodine a osobe, ktorá zabezpečuje pomoc klientovi/klientke v domácom prostredí. Účelom je spolupráca pri sociálnej rehabilitácii klienta/klientky.

Opatrovateľská služba

Ide o obligatórnu terénnu sociálnu službu, ktorá sa poskytuje osobám odkázaným na pomoc inej osoby, ktorej odkázanosť musí dosahovať minimálne II. stupeň. Odkázanosť posudzuje príslušný lekár obce v rámci lekárskej posudkovej činnosti. Sociálny pracovník obce následne posudzuje odkázanosť na úkony sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a úkony pri uskutočňovaní základných sociálnych aktivít. Rozsah pomoci v týchto oblastiach stanovuje v hodinách. Komplexnosť lekársko-sociálneho posúdenia odkázanosti na opatrovateľskú službu a určenie jej rozsahu vytvára predpoklady pre zvýšenie objektivitu celkového procesu posudzovania pre uvedené účely.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať v určitých prípadoch (napr. pri poberaní peňažného príspevku na osobnú asistenciu). Súbeh opatrovateľskej služby je možný s peňažným príspevkom na opatrovanie. Ide o prípady, keď je poberateľ peňažného príspevku v nemocnici alebo z dôvodu potreby odľahčenia od systematického opatrovania. Vtedy je možné poskytovať aj opatrovateľskú službu v rozsahu 8 hodín mesačne alebo maximálne 30 dní v roku. Počas tohto obdobia je poberateľovi peňažného príspevku poskytovaná odľahčovacia služba, čo vo vzťahu k opatrovanej osobe znamená, že je jej poskytovaná opatrovateľská služba. Uvedená skutočnosť nemá žiaden vplyv na výšku poberaného peňažného príspevku na opatrovanie.

Prepravná služba

Prepravná služba sa poskytuje osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré sú odkázané na individuálnu prepravu a osobám s nepriaznivým zdravotným stavom ovplyvňujúcim ich mobilitu a orientáciu. V praxi to znamená, že prepravnú službu môžu využívať aj osoby, ktoré majú problémy s mobilitou len krátkodobu (napr. pri fraktúre dolnej končatiny). Preukazovanie nepriaznivého zdravotného stavu na účely prepravnej služby je veľmi jednoduché. Klient preukazuje túto skutočnosť potvrdením príslušného lekára. Odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom sa preukazuje len posudkom vydaným príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

Sprievodcovská a predčítateľská služba

Sprievodcovskú a predčítateľskú službu možno poskytovať ako samostatnú sociálnu službu, a nielen ako jeden z úkonov opatrovateľskej služby. Okrem osôb, ktorým sa tradične úkony sprievodu a predčítania poskytujú (nevidiace osoby), je možné túto sociálnu službu poskytovať aj osobám s mentálnym postihnutím. Sprievod sa poskytuje na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí, do školy, zo školy, do zamestnania, zo zamestnania a na záujmovú činnosť; predčítanie možno poskytnúť napr. pri vybavovaní úradných záležitostí, úradnej a osobnej korešpondencie a pri nakupovaní. Príslušné zdravotné postihnutie sa preukazuje len potvrdením zdravotníckeho zariadenia. Aby nedochádzalo k duplicitnému poskytovaniu pomoci, nie je možné túto sociálnu službu poskytovať, ak sa osobe poskytuje opatrovateľská služba a v rámci nej aj sprievod a predčítanie alebo peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

Sprostredkovanie tlmočnickej služby a osobnej asistencie

Ďalšími sociálnymi službami sú sprostredkovanie tlmočnickej služby a osobnej asistencie. Obe tieto sociálne služby, aj keď sa poskytujú rozdielnym cieľovým skupinám, je možné poskytovať aj prostredníctvom agentúr špecializujúcich sa výlučne na uvedené činnosti. Ich poskytovanie však môže byť jednou z viacerých aktivít príslušného subjektu, napr. občianskeho združenia alebo neziskovej organizácie, ktorá ich poskytuje bez zriadenia agentúry. Sprostredkovanie tlmočnickej služby sa poskytuje osobám odkázaným na tlmočenie. Sprostredkovanie osobnej asistencie je určené fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré sú odkázané na osobnú asistenciu. Nie je prítom rozhodujúce, či sa im poskytuje aj peňažný príspevok na tento účel.

Obsahom oboch uvedených sociálnych služieb je pomoc pri vykonávaní administratívnych úkonov, najmä pri príprave návrhov zmlúv medzi fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a poskytovateľom tlmočnickej služby alebo osobným asistentom, pri vyhľadávaní tlmočnikov a osobných asistentov a vedenie ich databázy, pomoc pri spracúvaní výkazov, pri vyplácaní odmeny osobnému asistentovi, ďalej vzdelávanie fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, tlmočnikov a osobných asistentov a samozrejme aj poskytovanie základného sociálneho poradenstva. Agentúry môžu poskytovať odkázaným osobám aj pomoc pri riešení konfliktov, ktoré majú s tlmočníkmi alebo osobnými asistentmi, ak tieto problémy priamo súvisia s uzatvorenou zmlouvou.

Požičiavanie pomôcok

Okruh osôb oprávnených k uvedenému druhu sociálnej pomoci je vymedzený pomerne široko. Ide o osoby s nepriaznivým zdravotným stavom vedúcim k odkázanosti na pomôcku na určitú prechodnú dobu. Ďalšie podmienky sa podrobne neupravujú, aby si poskytovatelia mohli sami vybrať spôsob, ktorý bude vyhovovať potrebám klientov, regiónu aj im samotným. Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím preukazuje odkázanosť na túto službu posudkom podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií a krízová pomoc

Medzi tieto sociálne služby patrí monitorovanie a signalizácia potreby pomoci (komunikácia prostredníctvom signalizačného zariadenia alebo audiovizuálneho zariadenia napojeného na centrálny dispečing, napr. náramok signalizujúci potrebu pomoci) a krízová pomoc prostredníctvom telekomunikačných technológií (napr. telefónna linka dôvery, cez email).

Podporné služby

Odlahčovacia služba

Táto sociálna služba je určená len fyzickým osobám – opatrovateľom, ktorí zabezpečujú opateru v rámci peňažného príspevku na opatrovanie. V čase, keď je rodinným opatrovateľom poskytovaná odlahčovacia intervencia, opatrovanej osobe sa poskytuje iná sociálna služba (napr. opatrovateľská služba). Počas týchto dní si môže opatrovateľ realizovať svoj program a plány (dovolenka, vybavenie osobných záležitostí, stretnutie s priateľmi). Takéto „voľno“ sa poskytuje sumárne na 30 dní v rámci jedného kalendárneho roka, pričom môže byť čerpané aj prerušovane po jednotlivých dňoch, nie však po hodinách. Počas poskytovania odlahčovacej služby sa opatrovateľovi naďalej poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie v plnej výške. Pomoc opatrovanej osobe môže byť zabezpečovaná priamo v jeho domácnosti (opatrovateľskou službou), v dennom stacionári alebo v pobytovom zariadení.

Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností

Pomoc spočíva najmä v poskytovaní alebo sprostredkovaní sociálneho a iného odborného poradenstva súdom ustanovenému opatrovníkovi, fyzickej osobe, ktorá má záujem stať sa opatrovníkom a fyzickej osobe, ktorá si nedokáže chrániť svoje práva a záujmy. Obsahom tejto služby je napr. poskytnutie pomoci pred začatím konania o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony, pri spisovaní návrhov na súd na vrátenie spôsobilosti na právne úkony, zastupovanie v takýchto konaniach, ale aj vyhľadávanie a vzdelávanie vhodných opatrovníkov.

Denné centrum

Ide o bývalé kluby dôchodcov, s tým, že okrem ľudí vo vyššom veku a s nepriaznivým zdravotným stavom alebo s ťažkým zdravotným postihnutím, môžu tieto centrá navštevovať aj rodičia s deťmi alebo priamo starí rodičia s vnúčatami. Denné centrá zabezpečujú nielen záujmovú činnosť, ale poskytujú aj sociálne poradenstvo.

Podpora samostatného bývania

V rámci podporných služieb sa ustanovuje nový druh sociálnej služby, ktorou je podpora samostatného bývania. V rámci tejto sociálnej služby bude možné fyzickým osobám nachádzajúcim sa v rôznych nepriaznivých situáciách poskytovať rôzne druhy pomoci priamo v ich prirodzenom prostredí (napr. v byte). Pôjde napr. o pomoc pri vedení domácnosti, pri hospodárení s finančnými prostriedkami, pri platení účtov, pri nadväzovaní kontaktov. Okrem uvedených aktivít sa klientom/tkám v rámci podpory samostatného bývania bude poskytovať sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a vykonávaní preventívnej aktivity a sociálna rehabilitácia. Tento nástroj bude možné využiť aj pri podpore osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré v rámci procesu deinstytucionalizácie budú prechádzať z celoročných pobytových zariadení sociálnych služieb do prirodzeného domáceho prostredia s cieľom podporiť ich nezávislosť a samostatnosť. Rovnako tento nástroj bude možné účinne využiť pri klientele, ktorá má problémy sa spoločensky začleniť a riešiť samostatne svoje problémy pre nepríjemné životné návyky alebo pre spôsob života (napríklad pre klientov žijúcich v segregovaných komunitách).

Jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny

Spoločným znakom týchto podporných sociálnych služieb je, že sa poskytujú rovnakému okruhu cieľových skupín, ktorými sú osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, osoby vyššieho veku a osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb.

Prehľad foriem pomoc

Informačné materiály poskytujú prehľad o formách pomoci dlhodobo chorým starším ľuďom a ich rodinám, ale aj odborníkom v danej oblasti v rámci zdravotného a sociálneho sektoru.

- [Starostlivosť o dlhodobo chorých starších ľudí - prehľad foriem pomoci \(.PDF\)](#)
- [Starostlivosť o dlhodobo chorých starších ľudí - praktický sprievodca rozličnými formami pomoci \(.PDF\)](#)

Legislatíva

- [Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní \(živnostenský zákon\) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov](#)

